

Usposabljanje program priprav VZDRŽEVANJE CEST

Operacijo sofinancira Evropska unija, in sicer iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport. Operacija se izvaja v okviru Operativnega programa za izvajanje Evropske kohezijske politike v obdobju 2014-2020, prednostne osi: 10. Znanje, spretnosti in vseživljenjsko učenje za boljšo zaposljivost; prednostne naložbe: 10. 1. Krepitev enake dostopnosti vseživljenjskega učenja za vse starostne skupine v formalnem, neformalnem in priložnostnem okolju, izpopolnjevanje znanj, spretnosti in kompetenc delovne sile ter spodbujanje prožnih možnosti učenja, vključno prek poklicnega usmerjanja in validiranja pridobljenih kompetenc; specifičnega cilja: 10. 1. 1. Izboljšanje kompetenc manj vključenih v vseživljenjsko učenje.

Predavatelj: Anton Treven

1.1 DEFINICIJA VZDRŽEVANJA

1. Vzdrževanje javnih cest je obvezna gospodarska javna služba, ki obsega:

- vzdrževalna dela za ohranjanje javnih cest v dobrem stanju, za zagotavljanje prometne varnosti in prevoznosti javnih cest, nadzor nad stanjem javnih cest in njihovega varovalnega pasu ter vzpostavitev prevoznosti cest ob naravnih in drugih nesrečah,
- organiziranje vzdrževalnih del, ki se na javnih cestah opravljajo v mejah cestnega sveta in v daljših časovnih obdobjih zaradi izboljševanja in obnavljanja njihovih prometnih in varnostnih lastnosti.

2. Vrsta vzdrževalnih del na javnih cestah ter nivo rednega vzdrževanja cest je predpisana s strani ministrstva pristojnega za promet.

3. Način opravljanja rednega vzdrževanja in organiziranja obnavljanja državnih cest določi Vlada Republike Slovenije, rednega vzdrževanja in organiziranja obnavljanja občinskih cest pa občina.

4. Obnovitvena dela na javnih cestah se oddajajo v izvedbo na podlagi javnega razpisa.

1.2 LETNO VZDRŽEVANJE JAVNIH CEST

V okviru letnega vzdrževanja se izvajajo vsakodnevna dela na odsekih in večja dela na vozišču in ob njem. To so lahko tudi manjša obnovitvena dela na odvodnjavanju, manjša popravila zidov itd.

Dela ki se izvajajo dnevno na odsekih so predvsem:

- ročno čiščenje vozišča
- ročno čiščenje koritnic
- čiščenje zasutih jarkov
- popravilo bankin
- čiščenje revizijskih jaškov
- košnja trave – ročno in strojno
- vzdrževanje signalizacije
- popravilo odbojnih in varnostnih ograj
- krpanje udarnih jam z asfaltom
- izvajanje intervencij ob prometnih in elementarnih nesrečah

To je nekaj osnovnih del, ki se izvajajo dnevno na odsekih, kjer so ta dela najbolj potrebna. Izjema so intervencije, ki se izvajajo 24 ur na dan in je zato formirana tudi intervencijska skupina.

Drugi del letnega vzdrževanja so manjša obnovitvena dela:

- ročno in strojno krpanje vozišča
- obnova odvodnjavanja
- zalivanje reg in razpok
- popravila sredinskega stika
- manjša popravila zidov in objektov
- obnova talnih označb
- obnova makadamskih vozišč
- protiprašne prevleke

Ta dela se izvajajo na podlagi popisov del, ki se ponavadi delajo za eno ali več let vnaprej, najnujnejša med njimi se izvedejo v tekočem letu v okviru razpoložljivih sredstev, ki jih

Ministrstvo za promet – Direkcija Republike Slovenije za ceste namenja letno za taka dela.

V kolikor v tekočem letu ni dovolj sredstev se dela preložijo v plan za naslednje leto in več let v naprej.

1.2.1 Nadzor nad stanjem cest

Nadzor nad stanjem cest zagotavlja strokovna služba z rednimi in izrednimi pregledi cest ter izvajalec rednega vzdrževanja s pregledniško službo. Posebej se pregled ceste lahko opravi tudi na podlagi opozorila ali zahteve inšpekcije za ceste ali policije. Strokovna služba zbira podatke s pregledov cest ter na predpisani način vodi evidenco o stanju cest. Ugotovitve s pregledov cest so osnova za določanje potrebnih vzdrževalnih ukrepov.

1.2.1.1 Redni pregledi cest

Redni pregledi cest se izvajajo periodično v skladu z razporedom, določenim z izvedbenim programom vzdrževanja. Rezultat rednega pregleda je poročilo o stanju pregledanega dela ceste in predlog o potrebnih vzdrževalnih ukrepih. Na zahtevo strokovne službe je pri rednih pregledih dolžan sodelovati tudi predstavnik izvajalca rednega vzdrževanja.

Vrste rednih pregledov so:

- sezonski pregledi cest,
- letni pregledi cestnih objektov,
- glavni pregledi cestnih objektov.

Sezonski pregledi se opravljajo dvakrat letno in sicer po koncu zimskega obdobja (marec-maj) in jeseni (september-november). Preveri se stanje cest in obseg poškodb, pri čemer se za ugotavljanje obsega poškodb izvajajo tudi meritve.

Jekleni in leseni premostitveni objekti se pregledajo najmanj enkrat letno, drugi cestni objekti pa najmanj enkrat na dve leti. Pregledajo se vsi dostopni deli objekta, lahko se po potrebi izvedejo še meritve in preizkusi, ki jih izvaja strokovna služba.

Glavni pregledi cestnih objektov se opravljajo vsaj najmanj enkrat na šest let. Pregledajo se vsi dostopni deli objekta in izvedejo se meritve in preizkusi. Izvajalec pregleda je dolžan odpraviti poškodbe zaradi preizkusov.

1.2.1.2 Izredni pregledi cest

Izredni pregledi cest se opravljajo:

- ob ali takoj po dogodkih, kot so naravne nesreče, težje prometne nesreče, požar, eksplozije, posedanje ali drsenje terena, izredni prevozi ter drugi izredni dogodki, ki vplivajo na cesto,
- ob pojavu nenadnih večjih poškodb posameznih elementov ceste,
- pri ugotavljanju sposobnosti ceste za prevzemanje dodatnih ali izrednih obremenitev,
- pred potekom garancijske dobe za novozgrajeno cesto.

Strokovna služba določi vsebino in obseg izrednega pregleda ter imenuje komisijo za opravljanje pregleda. Komisija o svojih ugotovitvah sestavi poročilo s predlogom o potrebnih ukrepih.

1.2.2 Redno vzdrževanje javnih cest

Redno vzdrževanje se izvaja v skladu z izvedbenim programom vzdrževanja. Izvajalec rednega

vzdrževanja je dolžan o svojem delu voditi evidenco, iz katere mora biti razvidno, kdaj in katera dela so bila opravljena, obseg in trajanje teh del, potrošnja materialov, uporabljena delovna sila in mehanizacija ter drugi pomembni podatki o opravljenih delih. Redna vzdrževalna dela se praviloma opravljajo v času manjšega prometa in po možnosti brez omejitev prometa.

Dela rednega vzdrževanja so:

- pregledniška služba
- redno vzdrževanje prometnih površin
- redno vzdrževanje bankin, odvodnjavanja in brežin
- redno vzdrževanje prometne signalizacije in opreme
- redno vzdrževanje cestnih naprav in ureditev
- redno vzdrževanje vegetacije, zagotavljanje preglednosti ter čiščenje cest
- redno vzdrževanje cestnih objektov
- nadzor osnih obremenitev, skupnih mas in dimenzij vozil
- intervencijski ukrepi

1.2.2.1 Pregledniška služba

Pregledniška služba je dolžna nadzirati vsa dogajanja, ki lahko vplivajo na cesto in promet na njej, ter preverjati (vizualni pregled) stanje vseh sestavnih delov ceste. Pregledniška služba opravlja tudi manjša vzdrževalna ali zavarovalna dela na cesti, ki jih je možno opraviti s predpisano pregledniško opremo in sredstvi.

Podatke o ugotovitvah s pregledov in opravljenih delih je dolžna zapisovati in hraniti na predpisani način ter jih posredovati strokovni službi.

O posegih ali uporabi ceste in varovalnega pasu, ki so v nasprotju z določili predpisov o cestah in varnosti cestnega prometa, je pregledniška služba dolžna opozoriti povzročitelja in obvestiti strokovno službo, pri večjih kršitvah pa tudi policijo ali inšpekcijo za ceste.

Pregledniška služba opravlja preglede cest najmanj :

- trikrat dnevno na avtocestah in hitrih cestah,
- enkrat dnevno na glavnih cestah, glavnih mestnih cestah in drugih cestah s PLDP>4000,
- dvakrat tedensko na regionalnih, zbirnih mestnih ali krajevnih cestah,
- enkrat tedensko na lokalnih cestah, mestnih ali krajevnih cestah.

1.2.2.2 Redno vzdrževanje prometnih površin

Redno vzdrževanje prometnih površin, ki so sestavni del javne ceste obsega čiščenje teh površin ter popravila lokalnih poškodb, kot so krpanje udarnih jam in mrežastih razpok oziroma polaganje asfaltne prevleke, kjer je to racionalnejše, zalivanje posameznih razpok, stikov in reg, rezkanje zglajenih asfaltnih površin ali posipanje s peskom ter popravila drugih podobnih poškodb.

Prometne površine morajo biti vzdrževane tako, da je omogočen varen in neoviran promet.

Poškodbe prometnih površin se praviloma popravljajo z enakim materialom, iz katerega je obstoječa konstrukcija. Izjemoma, kadar zaradi neugodnih vremenskih ali drugih okoliščin to ni možno, se lahko poškodbe začasno popravijo tudi z drugim primernim materialom.

1.2.2.3 Redno vzdrževanje bankin, odvodnjavanja in brežin

Kota bankine ne sme biti višja od kote roba vozišča, niti ne nižja več kot 3 cm. Prečni naklon bankine mora omogočati odtok vode z vozišča in ne sme biti manjši kot 4% in ne večji kot 10%.

Z območja ceste mora biti omogočen odtok površinskih in talnih voda. Preprečeno mora biti pritekanje vode in nanašanje naplavin z brežin in cestnih priključkov na vozišče. Naprave za odvodnjavanje je treba vzdrževati in čistiti tako, da ne puščajo, da na njih ali v njih voda ne zastaja in da je z vseh sestavnih delov ceste zagotovljeno regulirano odvajanje vode. Brežine usekov, zasekov in nasipov morajo biti vzdrževane tako, da sta zagotovljena določen nagib in oblika, da se na njih stalno utrjuje ali odstranjuje nestabilni material ter da so tehnične in biološke zaščitne ureditve v takšnem stanju, da je zagotovljeno učinkovito zavarovanje.

1.2.2.4 Redno vzdrževanje prometne signalizacije in opreme

Redno vzdrževanje prometne signalizacije in opreme obsega čiščenje ter dopolnitve, nadomestitve ali popravila dotrajane, poškodovane, pomanjkljive ali izginule prometne signalizacije in opreme ter njihovih nosilnih konstrukcij. Prometna signalizacija in oprema na cestah morata biti redno vzdrževani tako, da je zagotovljeno njuno brezhibno delovanje in vidnost ter da izpolnjujeta zahteve zakona o varnosti cestnega prometa in predpisa o prometni signalizaciji in opremi cest.

1.2.2.5 Redno vzdrževanje cestnih naprav in ureditev

Cestne naprave in ureditve morajo biti vzdrževane tako, da je zagotovljeno njihovo brezhibno delovanje in omogočena normalna uporaba. Vzroke, ki to preprečujejo, je treba nemudoma odpraviti, če to ni mogoče, pa izvesti ustrezne začasne rešitve in ustrezne zavarovalne ukrepe. Posebne naprave in kontrolni sistemi, ki so vgrajeni v cesto in so namenjeni urejanju in nadzoru prometa, nadzoru nad stanjem ceste, meritvam, obveščanju, pobiranju cestnine, telekomunikacijske naprave, energetske kabli, prezračevalne, zaščitne in varnostne naprave ter ureditve in naprave na počivališčih, morajo biti vzdrževani v skladu z navodili in predpisi za delovanje teh naprav.

1.2.2.6 Redno vzdrževanje vegetacije, zagotavljanje preglednosti ter čiščenje cest

Na površinah, ki so sestavni del ceste, se vegetacijo kosi, obrezuje in seka najmanj v takem obsegu, da:

- sta zagotovljena prost profil ceste in predpisana preglednost,
- da sta omogočena pregled in dostop do cestnih objektov,
- da so vidne in dostopne prometna signalizacija, prometna oprema ter cestne naprave in ureditve.

Na cestnih površinah izven območja cestišča se kosi najmanj enkrat letno. Vegetacijo se mora vzdrževati v skladu s pravili stroke. Okolju neprijaznih sredstev za zatiranje rasti vegetacije ni dovoljeno uporabljati.

Polja preglednosti, določena s preglednim trikotnikom in pregledno bermo, morajo biti vzdrževana tako, da je zagotovljena s predpisom določena preglednost, izjemoma, če to ni mogoče, pa tako, da je glede na terenske razmere zagotovljena največja možna preglednost.

Vsi sestavni deli ceste se čistijo tako, da se odstrani vse, kar lahko negativno vpliva na varnost prometa, funkcionalnost in urejen videz ceste ter varovanje okolja.

1.2.2.7 Redno vzdrževanje cestnih objektov

Cestni objekti se redno vzdržujejo tako, da se na objektu in prostoru okoli objekta pravočasno ugotovijo in odpravijo vzroki, ki lahko negativno vplivajo na stabilnost, funkcionalnost in trajnost objekta ter varnost prometa.

Med dela rednega vzdrževanja cestnih objektov sodi zlasti čiščenje:

- prometnih površin in prometne opreme na objektu,
- prostora neposredno okoli objekta,
- ležišč, dilatacij, členkov in drugih dostopnih delov objekta,
- naprav za odvodnjavanje,
- naplavin, nanosov in drugega materiala, ki lahko ogroža objekt ali promet.

In manjša popravila:

- poškodb prometnih površin (krpanje udarnih jam, zalivanje razpok...),
- posameznih manjših poškodb na konstrukcijskih delih objekta (krpanje odkruškov, zapolnjevanje fug...),
- protikorozijske zaščite,
- hidroizolacije in odvodnjavanja,
- izpodjedenih delov stebrov, opornih in podpornih konstrukcij.

1.2.2.8 Nadzor osnih obremenitev, skupnih mas in dimenzij vozil

Največje dovoljene osne obremenitve ter skupne mase in dimenzije vozil se nadzirajo na lokacijah in v terminih, določenih z izvedbenim programom. Nadzor opravlja izvajalec rednega vzdrževanja s sodelovanjem policije.

1.2.2.9 Intervencijski ukrepi

Izvajalec rednega vzdrževanja je dolžan organizirati dežurno službo in delovne skupine za izvajanje intervencijskih ukrepov zaradi izrednih dogodkov na cesti. O izvajanju intervencijskega ukrepa in vzrokih zanj je dolžan takoj obvestiti strokovno službo, kadar je ogrožen ali oviran promet, pa tudi policijo.

Pri naravnih nesrečah, kot so neurje, poplava, plaz, potres, žled in podobno, pri težjih prometnih nesrečah in drugih izrednih dogodkih ali pa na zahtevo policije, je izvajalec rednega vzdrževanja dolžan nemudoma odpraviti vzroke (poškodbe ceste, ovire na cesti), zaradi katerih je oviran ali ogrožen promet ali zaradi katerih lahko pride do hujših poškodb ceste in večje materialne škode. Če to ni mogoče, je dolžan:

- označiti ovire in zavarovati promet s predpisano prometno signalizacijo,
- izvesti nujne ukrepe za zavarovanje ceste,
- vzpostaviti prevoznost ceste, če je to možno.

3.2.2.10 Ostala dela rednega vzdrževanja

Poleg vseh že naštetih del se v okviru rednega vzdrževanja izvajajo še:

- strojno in ročno krpanje vozišč
- obnova talnih označb
- obnova makadamskih vozišč
- manjša popravila zidov
- obnova odvodnjavanja
- manjša popravila objektov (lesenih mostov)
- popravilo odbojnih in varnostnih ograj

1.2.2.10.1 Strojno in ročno krpanje

Ta dela se izvajajo na delih vozišča kjer je obrambna plast asfalta že v zelo slabem stanju oz. je razpokano. Prekoračitev nateznih trdnosti asfaltnih zmesi, ki nastopi pri prekomernih upogibih (predvsem pri posedanju pod prometno obremenitvijo) in zaradi krčenja vgrajenih materialov (predvsem pri nizkih temperaturah), pogojuje nastanek razpok. Navedeni vplivi na vgrajene asfaltno zmesi povzročijo njihovo utrijenost, ki se pokaže v različno oblikovanih razpokah.

Vrste razpok:

a) POSAMEZNE RAZPOKE

- Prečne
- Vzдолžne
- Nepravilno oblikovane

b) MREŽASTE RAZPOKE

- Površinske
- Globoke

1.2.2.10.2 Obnova talnih označb

Talne označbe se na državnih cestah obnavljajo vsako leto enkrat v poletnih mesecih oz. spomladi.

1.2.2.10.3 Obnova makadamskih vozišč

Makadamska vozišča je potrebno vsaj enkrat letno (v mokrem obdobju) zgrederirati, po potrebi dosuti z drobljencem in ustrezno utrditi. Z grederjem se naredi tudi ustrezen profil ceste po možnosti s slemenskim nagibom zaradi boljšega odvodnjavanja. Tako ima meteorna voda manj možnosti, da razdre vozišče.

1.2.2.10.4 Manjša popravila zidov

V sklopu manjših popravil zidov se popravljajo podporni in oporni zidovi (večinoma kamniti), pri katerih so manjše poškodbe. Večinoma gre v takih primerih za manjša kamniti-betonska dela, največ je popravil na kronah zidov in varnostnih ograj na njih. V primerih večjih porušitev zidov gre do taka dela na javni razpis in se jih ne izvaja v sklopu rednega vzdrževanja.

1.2.2.10.5 Obnova odvodnjavanja

V sklopu odvodnjavanja se popravljajo podrti in starejši propusti, ki ne opravljajo več svoje funkcije. Na mestih, kjer je veliko zaledne vode in kjer pozimi nastaja poledica, se naredi drenažo. Vodo se z drenažo ustrezno odvede iz vozišča v utočne jaške, iz teh pa se jo po potrebi

spelje tudi s propustom čez cesto. Pri iztokih propustov se naredijo kamnito-betonske glave.

1.2.2.10.6 Manjša popravila objektov

Sem spadajo večinoma leseni mostovi manjših razpetin in barvanje kovinskih varnostnih ograj na večjih in manjših mostovih.

31.2.2.10.7 Popravilo odbojnih in varnostnih ograj

V tej postavki gre za popravila ograj, ki so bile tako ali drugače poškodovane. Dostikrat pa sem spadajo postavitve novih ograj in zamenjava obstoječih prenizkih in dotrajanih ograj, ki ne služijo več ustrezni varnosti prometa.

1.3 ZIMSKA SLUŽBA

Zimska služba obsega sklop dejavnosti in opravil, potrebnih za omogočanje prevoznosti cest in varnosti cestnega prometa v zimskih razmerah. Te nastopijo takrat, ko je zaradi zimskih pojavov (sneg poledica, žled itd.) lahko normalno odvajanje prometa ogroženo.

Neppravilno in nepravočasno ukrepanje pooblaščenih služb bi v zimskem času povzročilo veliko gospodarsko škodo, zato je v skladu z določili Zakona o javnih cestah (Ur. List RS št. 29/97) in pravilnika o vrstah vzdrževalnih del na javnih cestah in nivoju rednega vzdrževanja javnih cest (Ur. List RS št. 62/98) nujno organizirati kakovostno službo za zimsko vzdrževanje cest.

Za nemoteno izvajanje zimske službe, brez večjih zastojev prometa, je potrebno pripraviti sledeče:

- pripraviti izvedbeni program zimske službe kot osnovni dokumento
- organiziranosti zimske službe. V programu so zajeti vsi podatki in vsa potrebna navodila delavcem, vključenim v izvajanje zimske službe;
- zagotoviti zadostno količino posipih sredstev in materialov;
- usposobiti vso potrebno mehanizacijo, opremo in specialne zimske stroje za opravljanje del v zimski službi;
- pripraviti in opremiti ceste z ustrezno zimsko signalizacijo in opremo;
- organizirati pravočasno obveščanje uporabnikov cest preko sredstev javnega
- obveščanja.

Vzdrževanje lokalnih cest in javnih prometnih površin je urejeno s pogodbo o izvedbi letnega in zimskega vzdrževanja lokalnih cest in javnih prometnih površin na območju občine Šoštanj.

Posamezni vzdrževalci so pogodbeno vezani za posamezne ceste in cestne odseke, ki so lahko precej dolgi. Tako na primer koncesionar za občino Šoštanj, kjer sem dobila večino podatkov, za to delo na svojem območju vzdržuje 97.415 m lokalnih cest in 9.245 m mestnih, zbirnih cest.

1.3.1 Obrazložitev izvedbenega programa zimske službe

Izvedbeni program zimske službe je izdelan v skladu z določili Zakona o javnih cestah (Ur. list RS št. 29 z dne 23.5.1997), Pravilnika o vrstah vzdrževalnih del na javnih cestah in nivoju rednega vzdrževanja javnih cest (Ur. list RS, št. 62, z dne 11.9.1998), Uredbe o kategorizaciji državnih cest (Ur. list RS, št. 33 z dne 24.4. 1998) ter Odredbi o omejitvi prometa na cestah v Republiki Sloveniji (Ur. list RS, št. 38, z dne 21.5.1999).

Zimska služba oz. zimsko vzdrževanje cest je samo en segment v sklopu rednega vzdrževanja cest zaradi izjemnih pogojev, ki nastajajo na cestah, predvsem ob poledici, snegu, sodri, žledu in

drugih pogojih. Je najtežja in tudi najbolj zahtevna naloga. Prav zaradi tega se moramo nanjo tudi posebej in zelo dobro pripraviti.

1.3.1.1 Odstranjevanje snega

Odstranjevanje snega z vozniških površin in površin namenjenih izločanju vozil se prične takrat, ko višina snega na cestah III. prednostnega razreda še ne presega 15 cm, na drugih cestah pa 20 cm, promet pa je možen z uporabo zimske opreme vozil. Vzdrževanje prevoznosti je v III. prednostnem razredu toliko časa, dokler je to smiselno, enako tudi v IV prednostnem razredu, nakar se ceste zapro. V IV. prednostnem razredu se ceste odpirajo z izboljšanjem vremenskih pogojev, medtem ko v VI. prednostnem razredu ostanejo zaprte. Te ceste se odpirajo ustrezno krajevnim prilikam.

Ceste se štejejo za prevozne tudi tedaj, če je promet oviran zaradi ostanka snega na vozišču, vključno z delno snežno desko.

1.3.1.2 Poledica

Poledica nastane zaradi podhladitve vozišča, nenadne vlage pri nizkih temperaturah, slane, snežne plohe ali ledenega dežja (žled) in predstavlja največji strošek zimske službe. Število teh akcij namreč ni sorazmerno s številom dni s snežnimi padavinami. Največja pogostost poledice nastopi ob pogojih, ko je podnevi toplo (tudi sneg se tali), ponoči pa zmrzuje. Zato morajo dežurne ekipe stalno opravljati nadzor nad stanjem vozišč, posebej kritičnih odsekov, ki so kot taki že izkustveno znani. To velja predvsem za ostre krivine, večje strmine, mostove, senčne odseke (posebej v gozdovih in ob vodotokih), cestne prehode preko železnice, cestna križišča in podobno.

Posipanje se začne izvajati takoj, ko se na cestišču zazna poledica. Na cestnih odsekih, kjer se pogosto pojavlja poledica in je to glede na splošne značilnosti ceste posebno nevarno za promet, je potrebno postaviti dodatne prometne znake, kot opozorilo udeležencem v prometu.

Na cestah, oziroma daljših cestnih odsekih, za katere je v programu zimske službe predvideno tudi preventivno posipanje, se posip izvrši že ob zadostni verjetnosti nastanka poledice. To velja za vse prednostne razrede.

1.3.1.3 Mehanizacija in oprema

Mehanizacija in oprema za zimsko službo morata biti ob pripravi programa zimske službe pripravljena in postavljena na izhodiščna mesta.

Okvare, ki nastanejo na vozilih, strojih in opremi, se odpravljajo na terenu, kolikor je to možno, sicer se odpravijo v delavnici koncesionarja oz. v pooblaščenem servisu za vozila in opremo. Vodja mehanične delavnice v sodelovanju z vodjem avtoparka poskrbi, da se nastale okvare odpravijo v čim krajšem možnem času, tudi izven rednega delovnega časa.

Vsa ta popravila se vršijo prioritetno. O izpadih vozil, strojev ali izostankih delavcev se obvesti odgovornega vodjo del in ta poskrbi za ustrezno nadomestilo.

1.3.1.4 Posipni materiali

Posipni materiali so ob pripravi programa zimske službe delno že na zalogi, ostali manjkajoči se dostavijo pravočasno in postopno. Dostava se bo uravnavala s porabo.

1.3.1.5 Dežurna služba

Glavna dežurna služba bo na sedežu koncesionarja občine Šoštanj. Glavni dežurni službi se financira iz faktorja, ki je vračunan v ceni ur posameznih uslug.

1.3.1.6 Delovna sila

Delovna sila, razporejena v zimsko službo, ima s poslovníkom za delo in poslovanje v zimski službi opredeljene tudi obveznosti. Praviloma mora vodja o obveznosti poučiti razporejene delavce v zimski službi na sestanku pred zimsko službo.

Glede na Pravilnik o vrstah vzdrževalnih del in nivoju rednega vzdrževanja javnih cest (Ur. list RS št. 62/98 z dne 11.9.1998) bo vodja del na navedenem sestanku seznanjal delavce z obvezami, ki izhajajo iz pravilnika v zvezi z zimsko službo.

1.3.2 Trajanje zimske službe

1.3.2.1 Predhodne aktivnosti

Predhodne aktivnosti trajajo od 1.10. v letu do 15. 11. V letu. To so pripravljajna dela, ki obsegajo:

- izdelavo izvedbenega programa zimske službe;
- postavitve zimske signalizacije;
- postavitve snežnih kolov;
- pripravo deponij za posipne materiale;
- pripravo cestnih baz za bivanje osebja;
- pripravo zimske mehanizacije,
- izobraževanje delavcev.

1.3.2.2 Zimska služba

Zimska služba poteka od 15.11. v letu do 15.3. naslednjega leta. To je določeno obdobje za izvajanje ZS. V tem času se zimska služba izvaja po določenem prednostnem redu z določenimi usposobljenimi posadkami in določeno mehanizacijo, opremljeno za izvajanje zimske službe. Zimska služba se po potrebi izvaja tudi pred 15.11. in po 15. 03..

1.3.2.3 Kasnejše aktivnosti

Kasnejše aktivnosti se bodo izvajale po končani zimski službi, to je od 15.3.2006 do 15.4.2006.

Te aktivnosti so predvsem:

- odstranjevanje zimske signalizacije,
- odstranjevanje snežnih kolov,
- pospravljanje in čiščenje deponij,
- pospravljanje in čiščenje cestnih baz,
- čiščenje, remont in konzerviranje zimske mehanizacije,
- odpiranje zaprtih cest.

Dela, ki se izvajajo v času trajanja zimske službe, ko ni akcij:

- čiščenje koritnic, muld in kanalet,
- čiščenje jarkov,
- čiščenje prepustov,
- čiščenje jaškov,

- čiščenje smernikov,
- čiščenje prometnih znakov,
- krpanje udarnih jam s hladno maso,
- pregledi cest,
- intervencije,
- ostala dela se izvajajo, če so zagotovljena finančna sredstva.

Materiali, ki se uporabljajo pri posipu cest

SOL

Za posipanje cest se uporablja morska ali kamena sol. Zadoščati mora vsem razpisnim pogojem glede granulometrijske sestave, dovoljene vsebnosti vlage in primesi (nečistoč). Uporablja se granulacija soli 0-4 mm za posip z vlečnimi posipalci, sama ali kot mešanica soli in gramoza v določenem razmerju. Granulacija 0-2 mm se uporablja za posip z avtomatskimi posipalci, sama ali kot mešanica soli (NaCl) in raztopine CaCl₂ Qz. MgCl₂. Pri skladiščenju se sol rada strdi, zato moramo soli dodati sredstva proti strjevanju. Skladiščimo jo v stolpnih silosih in urejenih pokritih skladiščih v razsutem stanju ali v vrečah.

DROBLJENEC

Je drobljeni material iz apnenčeve kamnine, ki se pridobiva v kamnolomu Velika Pirešica, Paka frakcij 4-8 mm in 8 -16 mm. Drobljenec mora ustrezati zahtevanim atestom. Za posipanje asfaltnih vozišč uporabljamo, frakcijo 4-8 mm samo ali kot mešanico s soljo v določenem razmerju. Za posip makadamskih vozišč uporabljamo frakcijo 8 - 16 mm. Urejena imamo pokrita zaprta skladišča.

CaCl₂

Je 20% raztopina kalcijevega klorida, ki jo uporabljamo za posip asfaltnih vozišč v kombinaciji s suho soljo v različnih razmerjih mešanja glede na dane vremenske pogoje. Raztopino skladiščimo v cisternah, suhi kalcijev klorid, ki je pakiran v vrečah, pa skladiščimo v suhih pokritih skladiščih.

Snežni koli

Normativ za postavitev snežnih kolov znaša 15 kolov/1 km za lokalne ceste in 10 kolov/1km za javne poti.

Osnove za določitev števila posipalnih in plužnih enot

Osnova za določitev in izračun števila posipalnih in plužnih enot je stanje in dolžina cestnega odseka.

Pri izračunu števila posipalnih enot je potrebno upoštevati sledeče:

- Na vzdolžnih naklonih cest, ki znašajo 4 ali več % gladkost vozišča še posebej vpliva na propustnost in varnost prometa. Take cestne odseke je treba večkrat posipati. Upošteva se faktor 1, 5.
- Pri širinah vozišč 7 m ali več je potrebnih za enakomerno posutje posipanega materiala več prehodov. Upošteva se faktor 2, 0.
- Mestne relacije zahtevajo zaradi mestnega javnega prometa, vpliva križišč ter drugih okoliščin pogostejše in temeljitejše posipanje. Upošteva se faktor 1,5.
- Če na enem odseku nastopa več parametrov, se upoštevajo vsi, ki nastopajo.

Pri izračunu plužnih enot pa moramo upoštevati:

- Na vzdolžnih naklonih cest, ki znašajo 4 ali več %, se vozi počasneje,, uporabljajo se težji kamioni, zamuda pri uporabi verig. Upošteva se faktor 1,5.
- Če je širina vozišča pri dvosmernem prometu enaka 6 m ali več, ena plužna enota ne zmore splužiti celotne širine; v takem primeru naj plužno enoto tvorita dva pluga. Pri več prometnih pasovih v eno smer naj plužno enoto tvorijo trije plugi.
- Mestne relacije so zaradi mestnega prometa, robnikov in križišč zamudnejši za pluzenje. Upošteva se faktor 2, 0.
- Če na enem odseku nastopa več parametrov se upoštevajo vsi.

Dežurstva, obveznosti prisotnosti, stopnja pripravljenosti in raspored delavcev ter naloge dežurnih v ZS

V času zimske službe ob nastopu z dnem prvega sneženja oz. poledice je organizirano neprekinjeno dežurstvo 24 ur/dan v sestavi dežurni, ki je hkrati tudi voznik in je v polni pripravljenosti. To pomeni, da je polno naložen in pripravljen za pluzenje in posipanje. Ostali vozniki in strojnik pa so v pripravljenosti doma, skladno z navodili DRSC.

Pripravljenost se določi v treh fazah in je odvisna od napovedanih vremenskih zimskih razmer oz. vremenskih napovedi, prispelih s strani hidrometeorološkega zavoda. Dežurstvo v I. fazi traja vseh 24 ur na dan in vse dni v mesecu od dneva, ki ga posreduje občina Šoštanj, in traja do konca zimske službe, ne glede na vremenske razmere. Dežurstvo v II. In III. fazi se določi v odvisnosti od vremenskih razmer (akcij), ko je potrebno pluzenje in posipanje, in traja nekaj dni oz. vse do takrat, dokler niso akcije v celoti zaključene.

Zaradi opravljanja večjih in manjših okvar na vozilih, strojih in opremi je v podjetju organizirana dežurna služba (ki je pripravljena tudi izven delovnega časa na domu) in odpravlja okvare na terenu ali v delavnici družbe za vse udeležence, ki so vključeni v programu zimske službe.

V primeru lepega stabilnega vremena se redno dežurstvo na delovnem mestu po dogovoru z nadzorom lahko prekine, razen glavnega dežurnega.

Iz cestne baze dežurni na terenu javljajo podatke o stanju vremena, prevoznosti cest, stanju na cestah, višini snežnih padavin in raznih okvarah glavnemu dežurnemu na sedežu družbe, ki glede na zbrane podatke ustrezno ukrepa.

Glavni dežurni opravlja dežurstvo 24 ur dnevno neprekinjeno po rasporedu dežurstva od dneva uvedbe nepretrganega dežurstva (načeloma od 15. novembra do 15. marca naslednjega leta) do končanja zimske službe. Dejanski začetek oziroma konec zimske službe lahko nastopi tudi prej ali pozneje, kar zavisi od vremenskih razmer.

Naloge glavnega dežurnega v zimski službi:

- spremlja vremenske razmere in napoved,
- vodi evidence o zaporah cest, ovirah na cestah in o tem sproti obvešča,
- organizira zapore cest in obvozov ter postavitve ustrezne cestno prometne signalizacije,
- v času potrebe vrši pregled kritičnih odsekov in nadzor nad stanjem na terenu,
- obvešča svojega naslednika o važnih dogodkih in stanju cest v času svojega dežurstva,
- svojem delu v času dežurstva vodi kronološko knjigo dežurstva in vreme ter stanje in prevoznost cest,
- vrši vsa ostala nepredvidena dela,
- organizira in vodi pluzenje in posipanje posameznih cestnih odsekov

- izvaja pregledniško službo,
- po potrebi direktno sodeluje na terenu s predstavniki policije in pomaga pri izločanju vozil, pri prometnih nezgodah, odstranjevanju ovir na vozišču, preusmeritvi prometa, postavitvi prometne signalizacije in podobno.,
- odreja dodatno pluzenje in posipanje ter določa vrsto in način posipa.

Način obveščanja

Obveščanja se vršijo preko GSM mobilnih telefonov in preko elektronske pošte.

V primeru povečane stopnje pripravljenosti ali ob akcijah so v komuniciranje vključene vse osebe, odgovorne za izvajanje zimske službe preko stalnih in mobilnih telefonskih zvez ter elektronske pošte.

Po določilih »Zakona o javnih cestah« in »Pravilnika o vrstah vzdrževalnih del na javnih cestah in nivoju rednega vzdrževanja javnih cest« mora vzdrževalec cest redno in izredno poročati o stanju in prevoznosti na cestah, še posebej v času zimske službe (elementarni dogodek).

Nadzor nad stanjem prevoznosti

Nadzor nad stanjem je organiziran v okviru pregledniške službe, ki dnevno po planu pregleduje odseke cest in o tem obvešča odgovornega vodja ZS. Po potrebi se opravljajo tudi morebitna manjša dela za vzpostavitev varnega in tekočega prometa (ureditev odvodnjavanja, odstranjevanje snega in poledice ročno, popravila in nadomestitev polomljene prometne signalizacije, dajanje zahtevkov za izločanje vozil na cestah v izrednih razmerah.

Preglednica 10: šifrant za poročanje o stanju in prevoznosti cest

Preventivno posipanje

Preventivno posipanje se izvaja pred ali po večjih akcijah v času trajanja zimske službe, predvsem na tako imenovanih kritičnih odsekih cest, pa tudi na ostalih cestah, kjer želimo doseči, da se izognemo vsakodnevnim lokalnim posipanjem osovinskih leg, klancev, mostov, sotesk ter cestnih odsekov I. in II. prioritetnega razreda. S tem prihranimo pri stroških, ki bi jih imeli z vsakodnevnimi posipi. Za preventivni posip zadostuje količina 10-20 g/m² posipnega materiala vlažne soli v razmerju 70% MgCl₂ (CaCl₂) + 30% NaCl. Seveda je učinkovitost takega posipa zadostna samo ob suhih zimah in sneženju, kjer je količina padavin zelo majhna (pršenje, rahlo naletavanje snega, megla). Preventivni posip samo s soljo NaCl ali mešanico gramozov in soli ni primeren, ker zaradi prometa na cesti pride do prevelikega izmeta posipnega materiala z vozišča (do 90%). Pri posipu z vlažno soljo je izmeta samo okoli 10%. Ves ostali material se prilepi na vozišče in tako učinkuje daljši čas. Preventivno posipanje bomo omejili na minimum.

Na podlagi drugega odstavka 16. člena Zakona o cestah (Uradni list RS, št. 109/10, 48/12, 36/14 – odl. US in 46/15) izdaja minister za infrastrukturo

P R A V I L N I K o rednem vzdrževanju javnih cest

I. SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen (vsebina)

Ta pravilnik določa vrste in način izvedbe rednih vzdrževalnih del na javnih cestah (v nadaljnjem besedilu: redno vzdrževanje cest) in potrebni nivo rednega vzdrževanja cest.

2. člen (pomen izrazov)

Posamezni izrazi, uporabljeni v tem pravilniku, imajo naslednji pomen:

- berma je površina med pobočjem brežine in robnikom vozišča, muldo, koritnico ali robnim pasom;
- elementarni dogodek je nepričakovan dogodek na cesti, povzročen zaradi delovanja naravnih sil (npr. slabo vreme, poplave, potres, velike količine padavin, zdrsi pobočij, zemeljski plazovi in usadi, močan veter), zaradi česar sta ogrožena promet in cesta ter je povzročena materialna škoda;
- geografsko-klimatski pogoji so pogoji, ki jih opredeljujejo vsi vremenski pojavi v določenem časovnem obdobju na določenem kraju ali področju, skozi katero poteka cesta;
- hortikultura ureditev je ureditev okolice z vegetacijo po pripravljenem načrtu;
- krpanje udarnih jam na asfaltnem vozišču je vgraditev zmesi asfalta ustrezne kakovosti v območju poškodovane asfaltne obrabne ali krovne plasti, na makadamskem vozišču pa krpanje z ustrezno mešanico drobljenca;
- mrežaste razpoke so v obliki mreže med seboj povezane razpoke krovne plasti asfalta;
- mulda je plitek, utrjen sestavni del ceste, ki omogoča odvodnjavanje površinske vode z vozne ali pohodne površine;
- načrt pluženja je načrt plužnih poti po posameznih cestnih odsekih;
- oprijemljivost ceste pomeni sposobnost prenosa sil v naležni površini pnevmatike s trenjem vozila na vozno površino;
- poledica je tanka plast ledu na vozišču ali drugi prometni površini;
- poročilo o stanju ceste je poročilo, ki vsebuje strokovno oceno stanja ceste po enem ali več tehničnih kriterijih;
- posipanje ceste pomeni raztros snovi za taljenje snega ali ledu ter kamnitega drobirja kot ukrep za povečanje torne sposobnosti vozišča v zimskem času;
- poškodba zaradi zmrzovanja (zmrzljinska poškodba) je poškodba na cesti, ki je posledica učinkovanja mraza v povezavi z vodo v cestnem telesu ali voziščni konstrukciji;
- poškodbe zaradi odjuge so poškodbe cestišča, ki nastanejo po dolgotrajni globinski zamrznjenosti voziščne konstrukcije zaradi otoplitve;

povprečni letni dnevni promet (v nadaljnjem besedilu: PLDP) je na podlagi podatkov štetij prometa ovrednoteno povprečno dnevno število motornih vozil, ki je v določenem letu prevozilo izbrani prerez ceste;

površinska prevleka pomeni izdelavo zaščitne plasti površine s pobrizgom bitumenskega veziva in posipom zrn drobirja;

pregled ceste je strokovni pregled, ki ga vizualno ali z napravami opravi strokovno usposobljena oseba ali organizacija;

pregledniška služba je služba izvajalca rednega vzdrževanja cest, ki v določenem času in razporedu fizično nadzira dogajanja, ki vplivajo na cesto in promet na njej;

prevoznost ceste je omogočanje varnega odvijanja prometa;

profiliranje vozišča je izdelava ali popravilo vozišča z ustreznim prečnim profilom;

prometna površina je površina javne ceste, ki je namenjena odvijanju prometa;

protiprašno škropljenje je škropljenje vozišča z vodo ali vodno raztopino z dodanim kemičnim sredstvom;

razpoke, stiki in rege so nenačrtovane posamezne tanke zevajoče odprtine na eni ali več veznih plasteh voziščne konstrukcije ali druge prometne površine;

rezkanje zglajenih asfaltnih površin je ukrep za začasno povečanje torne sposobnosti vozne površine in odstranitev večje neravnosti;

snovi za taljenje snega in ledu so kemične snovi, ki pri različnih temperaturnih pogojih omogočajo taljenje ledu na prometni površini;

stanje ceste je lastnost ceste, ki je določena z enim ali več kriteriji stanja posameznih sestavnih delov ceste (npr. ravnost vozišča, oprijemljivost vozišča, nosilnost voziščne konstrukcije);

tehnične lastnosti ceste so lastnosti, opredeljene z geometrijskimi in konstrukcijskimi elementi ceste;

udarna jama je lokalna poškodba asfaltna obrabne ali krovne plasti z ostrimi robovi, ki predstavlja nevarnost za udeležence cestnega prometa;

varnostne lastnosti ceste so lastnosti, ki ob upoštevanju prometnih predpisov in drugih razmer na cesti omogočajo varno uporabo ceste;

začasna prometna ureditev je ureditev, ki nastane zaradi fizične dejavnosti na cesti (npr. opravljanje del na cesti) in zahteva spremembo obstoječe prometne ureditve.

(2) Izrazi, uporabljeni v tem pravilniku, katerih pomen ni določen v prejšnjem odstavku, imajo enak pomen, kot ga določajo predpisi, ki urejajo ceste.

3. člen **(namen rednega vzdrževanja cest)**

Javne ceste se vzdržujejo tako, da:
se ohranijo njihove prometne, tehnične in varnostne lastnosti,
se okolje v največji možni meri zaščiti pred škodljivimi vplivi cestnega prometa.

4. člen **(načrtovanje in način izvajanja del rednega vzdrževanja)**

(1) Redno vzdrževanje cest se opravlja vestno in po pravilih stroke, z uporabo sodobnih tehnologij in mehanizacije ter s strokovno usposobljenimi izvajalci rednega vzdrževanja cest. Strokovni nadzor nad rednim vzdrževanjem cest zagotavlja upravljavec cest.

(2) Redno vzdrževanje ceste se začne po predaji ceste ali njenega posameznega dela v promet. Redno vzdrževanje cest se praviloma opravlja v času najprimernejših

vremenskih, prometnih in drugih razmer za opravljanje teh del. Območje, kjer se opravlja redno vzdrževanje ceste, izvajalec rednega vzdrževanja ceste označi in zavaruje s predpisano prometno signalizacijo in prometno opremo v skladu s pravilnikom, ki ureja zapore na cestah, tako da je zagotovljena varnost prometa in delavcev pri opravljanju del. Začasno prometno ureditev izvajalec rednega vzdrževanja ceste odstrani takoj, ko ni več potrebna.

(3) Upravljavce cest enkrat letno izdela poročilo o stanju cest s podatki o posameznih delih rednega vzdrževanja cest. Ti podatki so podlaga za izdelavo letnega plana rednega vzdrževanja cest, v katerem so določena potrebna finančna sredstva za izvajanje rednega vzdrževanja cest za naslednje leto.

(4) Dela rednega vzdrževanja cest, ki so potrebna za zagotavljanje varnega prometa in ohranitev dobrega stanja cest, so določena v Prilogi 1, ki je sestavni del tega pravilnika. Dela so razvrščena v prednostne razrede glede na kategorijo ceste in pomembnost opravila.

(5) Finančna sredstva za redno vzdrževanje cest se razporedijo tako, da se za neodložljiva dela v prvem prednostnem razredu zagotovijo vsa potrebna finančna sredstva. Za dela v drugem in tretjem prednostnem razredu se izdela program glede na preostala razpoložljiva finančna sredstva.

5. člen (obveščanje javnosti)

Upravljavce cest organizira zbiranje podatkov o stanju in prevoznosti cest ter o tem obvešča javnost. Če se zaradi vremenskih razmer, rednega vzdrževanja ceste, naravnih ali prometnih nesreč ter drugih izrednih dogodkov na cesti ali ob njej spremenijo pogoji za odvijanje prometa, upravljavce ceste zagotovi sprotno obveščanje javnosti.

6. člen (izvedbeni program rednega vzdrževanja cest)

(1) Redno vzdrževanje cest se opravlja v skladu z izvedbenim programom rednega vzdrževanja cest, ki ga ob upoštevanju razpoložljivih finančnih sredstev pripravi izvajalec rednega vzdrževanja ceste in ga predloži v potrditev upravljavcu cest.

(2) Izvajalec rednega vzdrževanja ceste pripravi za vsak koledarski mesec mesečni izvedbeni program rednega vzdrževanja cest, v katerem so določeni posamezni ukrepi na cestah za naslednji mesec. Mesečni izvedbeni program rednega vzdrževanja cest potrdi upravljavce cest.

(3) Z izvedbenim programom rednega vzdrževanja cest se določijo obdobja in razpored opravljanja posameznih del, tehnološki postopki, roki izvedbe ter drugi pogoji za opravljanje rednega vzdrževanja cest (npr. vrsta del, strojno ali ročno delo, vrsta strojev za izvajanje del, časovno izvajanje del).

II. NADZOR NAD STANJEM CEST

7. člen (nadzor nad stanjem cest)

Nadzor nad stanjem cest zagotavljata upravljavec cest s pregledi cest in izvajalec rednega vzdrževanja ceste s pregledniško službo. Upravljavec cest zbira podatke, ugotovljene s pregledi cest in cestnih objektov, ter vodi podatke o stanju cest in cestnih objektov. Ugotovitve s pregledov cest in cestnih objektov so podlaga za določanje potrebnih vzdrževalnih ukrepov.

8. člen **(obdobni pregledi cest in cestnih objektov)**

(1) Obdobni pregledi avtocest in hitrih cest se opravljajo periodično v skladu z razporedom, določenim z izvedbenim programom rednega vzdrževanja cest. Obdobni pregledi ostalih cest se opravljajo po potrebi in v obsegu, ki ga določi upravljavec cest.

(2) Obdobni pregledi cestnih objektov se opravljajo najmanj enkrat na šest let. Jekleni in leseni cestni objekti se pregledajo najmanj enkrat letno. Pregledajo se vsi deli cestnega objekta in na zahtevo upravljavca cest izvedejo meritve in preizkusi.

(3) Obdobni pregled se zaključi s poročilom o stanju pregledanega dela ceste ali cestnega objekta, ki vsebuje predloge o potrebnih vzdrževalnih ukrepih.

9. člen **(izredni pregledi cest in cestnih objektov)**

(1) Izredni pregledi cest ali cestnih objektov se opravijo: neposredno ali takoj po dogodkih kot so naravne nesreče, hude prometne nesreče, požar, eksplozije, posedanje terena, izredni prevozi in drugi izredni dogodki, ki vplivajo na cesto, oziroma takrat, ko je ogrožena varnost cestnega prometa, ob pojavu nenadnih večjih poškodb posameznih elementov ceste ali cestnega objekta, pri ugotavljanju sposobnosti ceste ali cestnega objekta za prevzemanje dodatnih ali izrednih prometnih obremenitev, pred potekom garancijske dobe za cesto ali cestni objekt.

(2) Upravljavec cest določi vsebino in obseg izrednega pregleda ter imenuje komisijo za opravljanje pregleda. Komisija o svojih ugotovitvah sestavi poročilo s predlogom potrebnih ukrepov in določi pogoje za začasno oziroma stalno uporabo ceste ali cestnega objekta.

III. REDNO VZDRŽEVANJE CEST

10. člen **(dela rednega vzdrževanja cest)**

(1) Redno vzdrževanje cest se opravlja v skladu z izvedbenim programom rednega vzdrževanja cest. Izvajalec rednega vzdrževanja ceste o svojem delu vodi podatke, iz katerih mora biti razvidno, kdaj in katera dela so bila opravljena, obseg in trajanje teh del, poraba materialov, uporabljena delovna sila in mehanizacija ter druge pomembne podatke. Redno vzdrževanje cest se opravlja praviloma v času manjšega obsega prometa in, če je mogoče, brez omejitev prometa.

(2) Dela rednega vzdrževanja so:

1. pregledniška služba,
2. redno vzdrževanje prometnih površin,
3. redno vzdrževanje cestnih objektov,
4. redno vzdrževanje bankin,
5. redno vzdrževanje naprav za odvodnjavanje,
6. redno vzdrževanje brežin in berm,
7. redno vzdrževanje prometne signalizacije in opreme,
8. redno vzdrževanje cestne razsvetljave, naprav in ureditev,
9. redno vzdrževanje vegetacije,
10. zagotavljanje preglednega polja in prostega profila ceste,
11. čiščenje cest,
12. redno vzdrževanje mejnikov,
13. redno vzdrževanje drugih funkcionalnih površin,
14. nadzor osnih obremenitev, skupnih mas in dimenzij vozil,
15. intervencijski ukrepi in
16. zimska služba.

11. člen (pregledniška služba)

(1) Pregledniška služba nadzira vsa dogajanja, ki lahko vplivajo na cesto in promet na njej, ter z vizualnim pregledom preverja stanje vseh sestavnih delov ceste. Pregledniška služba opravlja tudi manjša vzdrževalna ali zavarovalna dela in meritve na cesti, ki jih je mogoče opraviti s predpisano pregledniško opremo in sredstvi, ki so potrebna za izvajanje zimske službe.

(2) Med manjša ali zavarovalna dela na cesti, ki jih opravlja pregledniška služba, spadajo zlasti:

- takojšnje zavarovanje nevarnih mest in ovir na cesti,
- odstranjevanje predmetov, ki ogrožajo varnost prometa, z vozišča in drugih prometnih površin,
- preprečevanje drsnosti vozišča ob razlitju oljnih tekočin, razsutega tovora, nanosov blata,
- preverjanje in preprečevanje posegov v cestno telo ali varovalni pas,
- čiščenje sistema za odvodnjavanje, če bi zastajajoča voda ogrožala cesto ali varnost prometa,
- popravilo in čiščenje vertikalne prometne signalizacije,
- čiščenje in manjša popravila prometne opreme,
- obsekovanje in obrezovanje rastlinja za zagotovitev vidnosti prometne signalizacije v preglednem polju in pregledni bemi,
- ravnanje smernikov in stebričkov za zaznamovanje mejnikov,
- ravnanje in ponovna postavitve zimskih kolov,
- manjša popravila bankin,
- ročna košnja v preglednem polju,
- krpanje udarnih jam,
- kontrola stanja in vidnosti mejnikov,
- zagotavljanje prostega profila ceste,
- nadziranje postavitve in delovanja začasne prometne signalizacije,
- nadziranje stanja brežin in naprav za zaščito ceste pred padajočim kamenjem,
- preverjanje stanja in ustreznosti varnostnih in varovalnih ograj,
- čiščenje območja ceste.

(3) Podatke o ugotovitvah s pregledov in o opravljenih delih mora izvajalec rednega vzdrževanja ceste zapisovati in hraniti ter jih posredovati upravljavcu cest.

(4) Pregledniška služba opravlja preglede cest najmanj: enkrat dnevno na avtocestah in hitrih cestah, dvakrat tedensko na glavnih cestah, glavnih mestnih cestah, zbirnih mestnih ali krajevnih cestah ter na regionalnih in drugih cestah s PLDP nad 4000, enkrat tedensko na regionalnih cestah s PLDP do 4000, lokalnih cestah, mestnih ali krajevnih cestah ter na kolesarskih poteh.

(5) Na cestah nižjih kategorij (npr. javna pot) pogostost pregledov določi upravljavec ceste glede na pomen ceste, prometne obremenitve, geografsko-klimatske razmere ter druge posebne razmere.

(6) V obdobjih neugodnih vremenskih razmer in v drugih primerih, ki lahko ogrožajo cesto ali promet na njej, je treba pogostost in obseg pregledov prilagoditi razmeram. Pregled se opravi takoj, ko to omogočajo vremenske razmere ali ko preneha nevarnost, zaradi katere je lahko ogrožena varnost cestnega preglednika. Glede na potek ceste v prostoru in ogroženost cestnega prometa lahko upravljavec ceste določi pogostnost pregledov glede na stopnjo ogroženosti (npr. padajoče kamenje, zdrsi pobočij, zavarovanje zožitev zaradi usadov).

(7) Pregledniška služba najmanj enkrat na tri mesece vizualno pregleda cestne objekte, pri čemer mora pregledati zlasti elemente, ki so bistvenega pomena za stabilnost, funkcionalnost in trajnost cestnega objekta ter varnost prometa (npr. pregled dilatacije, naprav za odvodnjavanje, opornih in podpornih konstrukcij).

(8) Pregledniško službo opravljajo cestni pregledniki. Nadzor nad delom pregledniške službe opravlja upravljavec cest.

12. člen **(redno vzdrževanje prometnih površin)**

Redno vzdrževanje prometnih površin, ki so sestavni del javne ceste, obsega njihovo čiščenje in popravila lokalnih poškodb (npr. krpanje udarnih jam in mrežastih razpok) oziroma polaganje asfaltne prevleke preko vozišča in robnih pasov, zalivanje posameznih razpok, stikov in reg, rezkanje zglajenih in neravnih asfaltnih površin ali izdelavo asfaltnih prevlek preko zglajenih površin ter popravila drugih podobnih poškodb.

13. člen **(redno vzdrževanje bankin)**

Bankine se vzdržujejo tako, da zagotavljajo bočno stabilnost vozišča, omogočajo razpršeno odtekanje vode z vozišča in postavitev prometne signalizacije in prometne opreme.

14. člen **(redno vzdrževanje naprav za odvodnjavanje)**

(1) Z območja ceste mora biti omogočen odtok površinskih in talnih voda. Preprečeno mora biti pritekanje vode in nanašanje naplavin z brežin in cestnih priključkov na vozišče. Naprave za odvodnjavanje je treba vzdrževati in čistiti tako, da ne puščajo, da na njih ali v njih voda ne zastaja in da je z vseh sestavnih delov ceste zagotovljeno regulirano odvajanje vode.

(2) Ne glede na prejšnji odstavek je v posameznih delih naprav za odvodnjavanje zastajanje vode dovoljeno (npr. peskolovi, usedalniki).

15. člen **(redno vzdrževanje brežin in berm)**

Brežine usekov, zasekov in nasipov ceste se vzdržujejo tako, da sta zagotovljena stabilen nagib in oblika, da se na njih utrjuje ali odstranjuje nestabilen material in da se ohranjajo obstoječe tehnične in biološke ureditve oziroma zaščite. Redna vzdrževalna dela na brežinah in bermah obsegajo zlasti:

vzdrževanje vegetacije,
utrjevanje in odstranjevanje nestabilnega materiala,
čiščenje in širitev površin ter vzdrževanje tehničnih zaščitnih naprav.

16. člen **(redno vzdrževanje prometne signalizacije in prometne opreme)**

Redno vzdrževanje prometne signalizacije in prometne opreme obsega čiščenje ter dopolnitve, nadomestitve ali popravila dotrajane, poškodovane, pomanjkljive ali izginule prometne signalizacije in opreme ter njihovih nosilnih konstrukcij. Prometna signalizacija in prometna oprema na cestah morata biti redno vzdrževani tako, da so zagotovljeni njuna stabilnost, brezhibno delovanje in vidnost ter izpolnjevanje zahtev iz pravilnika, ki ureja prometno signalizacijo in prometno opremo na javnih cestah.

17. člen **(redno vzdrževanje cestne razsvetljave, naprav in ureditev)**

(1) Cestna razsvetljava, naprave in ureditve se vzdržujejo tako, da je zagotovljeno njihovo brezhibno delovanje. Vzroke, ki to preprečujejo, je treba nemudoma odpraviti, če to ni mogoče, pa izvesti ustreznečasne rešitve in zavarovalne ukrepe.

(2) Posebne naprave in kontrolni sistemi, ki so vgrajeni v cesto ali cestne objekte in so namenjeni urejanju in nadzoru prometa, nadzoru nad stanjem ceste, meritvam, obveščanju, pobiranju cestnine, telekomunikacijske naprave, energetski kabli, prezračevalne, zaščitne in varnostne naprave ter ureditve in naprave na počivališčih, se vzdržujejo v skladu z navodili in predpisi za delovanje teh naprav in tako, da ne ogrožajo varnosti prometa.

18. člen **(redno vzdrževanje vegetacije)**

(1) Na površinah, ki so sestavni del ceste, se vegetacija kosi, obrezuje in seka najmanj v takem obsegu, da sta zagotovljena prosti profil ceste in predpisana preglednost,

da so vidne in dostopne prometna signalizacija in prometna oprema ter cestne naprave in druge ureditve.

(2) Vzdrževati je treba tudi cesti bližnja drevesa in druge zasaditve, ki lahko ogrožajo cesto ali promet na njej.

(3) Hortikulturene ureditve v območju cestnega sveta državnih cest v naselju, brežine cestnega telesa z urejenimi površinami za odvijanje kolesarskega in peš prometa ter vegetacijo v profilu traktorske poti vzdržujejo občine.

19. člen (zagotavljanje preglednosti)

Pregledno polje se vzdržuje tako, da je zagotovljena preglednost, če to ni mogoče, pa tako, da je glede na terenske razmere zagotovljena največja možna preglednost.

20. člen (čiščenje cest)

Vsi sestavni deli ceste se čistijo tako, da se odstrani vse, kar lahko negativno vpliva na njihovo funkcionalnost, varnost prometa in varovanje okolja.

21. člen (redno vzdrževanje prostega profila ceste)

Prosti profil ceste se vzdržuje tako, da vanj ne segajo fizične ovire. Če fizične ovire ni mogoče odstraniti, se ovira označi s predpisano prometno signalizacijo in prometno opremo.

22. člen (redno vzdrževanje mejnikov)

(1) Mejniki posestnih meja upravljavca cest se vzdržujejo tako, da je zagotovljena njihova vidnost.

(2) Za stalnost in nepoškodovanost mejnikov skrbita lastnik zemljišča, ki meji na cestni svet, in upravljavec ceste.

23. člen (redno vzdrževanje drugih funkcionalnih površin)

Redno vzdrževanje drugih funkcionalnih površin za umestitev cestnih naprav, objektov in drugih ureditev, namenjenih varnosti, vodenju in nadzoru prometa, vozil ter voznikov, zaščiti ceste in cestnega telesa ter zemljišč in preprečevanju škodljivih emisij prometa obsega popravila, obnove, čiščenje in urejenost travnatih in drugih površin ter redno vzdrževanje opreme na teh površinah.

24. člen (redno vzdrževanje cestnih objektov)

(1) Cestni objekti se redno vzdržujejo tako, da se na objektu in prostoru okoli cestnega objekta pravočasno ugotovijo in odpravijo vzroki, ki lahko negativno vplivajo na stabilnost, funkcionalnost in trajnost cestnega objekta ter varnost cestnega prometa.

(2) Med dela rednega vzdrževanja cestnih objektov spada zlasti čiščenje: prometnih površin in prometne opreme na cestnem objektu, prostora neposredno okoli cestnega objekta, ležišč, dilatacij, členkov in drugih dostopnih delov cestnega objekta, naprav za odvodnjavanje, naplavin, nanosov in drugega materiala, ki lahko ogroža cestni objekt ali cestni promet, obodnih sten predora, grafitov in drugih napisov.

(3) Poleg del iz prejšnjega odstavka se v okviru rednega vzdrževanja cestnega objekta opravljajo tudi manjša popravila: poškodb prometnih površin (npr. krpanje udarnih jam, zalivanje razpok, rezkanje neravnin, popravilo in nadomestitev izpadlih robnikov), posameznih manjših poškodb na konstrukcijskih delih cestnega objekta (npr. krpanje odkruškov, zapolnjevanje fug, popravila zaščitne plasti armature, razmajanih kamnov), protikorozijske zaščite, hidroizolacije in odvodnjavanja, izpodjedenih delov stebrov, opornih in podpornih konstrukcij.

25. člen (intervencijski ukrepi)

(1) Izvajalec rednega vzdrževanja ceste organizira dežurno službo in delovne skupine za izvajanje intervencijskih ukrepov zaradi izrednih dogodkov na cesti. O izvajanju intervencijskega ukrepa in vzrokih zanj, predvsem v primeru elementarnih dogodkov, izvajalec rednega vzdrževanja ceste takoj obvesti upravljavca ceste, če je ogrožen ali oviran cestni promet, pa tudi policijo.

(2) Pri naravnih nesrečah (npr. neurje, poplava, plaz, potres, žled), hudih prometnih nesrečah in drugih izrednih dogodkih izvajalec rednega vzdrževanja ceste takoj odpravi vzroke (npr. poškodbe ceste, ovire na cesti), zaradi katerih je oviran ali ogrožen cestni promet oziroma zaradi katerih bi lahko prišlo do hujših poškodb ceste in večje materialne škode. Če to ni mogoče, izvajalec rednega vzdrževanja ceste označi ovire in zavaruje promet s predpisano prometno signalizacijo in prometno opremo, izvede nujne ukrepe za zavarovanje ceste in, če okoliščine dopuščajo, vzpostavi prevoznost ceste.

26. člen (zimski služba)

Zimska služba obsega sklop dejavnosti in opravil, potrebnih za zagotavljanje prevoznosti ceste in varnega prometa v zimskih razmerah. Zimske razmere nastopijo, ko je

zaradi zimskih pojavov (npr. sneg, poledica) lahko ovirano ali ogroženo normalno odvijanje prometa in pri tem prihaja do odstopanj od sicer zagotovljenih tehničnih lastnosti ceste.

27. člen **(izvedbeni program zimske službe)**

(1) V zimskem obdobju, ki praviloma traja od 15. novembra tekočega leta do 15. marca naslednjega leta oziroma v obdobju trajanja zimskih razmer, se ceste vzdržujejo v skladu z izvedbenim programom zimske službe. Izvedbeni program zimske službe pripravi izvajalec rednega vzdrževanja ceste in ga predloži v potrditev upravljavcu cest najkasneje do 15. oktobra tekočega leta.

(2) Z izvedbenim programom zimske službe se določijo zlasti:

- organizacijska shema vodenja ter pristojnosti in odgovornosti izvajalcev zimske službe s podatki o medsebojni komunikaciji (npr. kontaktni podatki, podatki o centrih obveščanja),
- usklajenost različnih izvajalcev zimske službe na isti cesti v naseljih (npr. vzdrževanje površin za pešce in kolesarje, križišč, priključkov, avtobusnih postajališč in dostopa do njih, odstranjevanje snega, odvoz na deponije),
- lokacije stalnih večjih koncentracij izvora ali cilja pešcev, uporabe objektov ali površin v javni rabi v naseljih (npr. šole, nakupovalni centri, železniške in avtobusne postaje, zdravstveni domovi, bolnišnice, domovi za ostarele, športni objekti, kulturne ustanove, javna parkirišča),
- vodja koordiniranega dela različnih izvajalcev,
- seznam pogodbenih izvajalcev,
- razpored pripravljalnih del,
- načrt cestne mreže z oznakami prednostnih razredov in izhodiščna mesta za izvajanje zimske službe (cestne baze),
- seznam posebno težavnih cestnih odsekov ob nastanku neugodnih vremenskih razmer,
- seznam z oznako mest za postavitev prometne signalizacije za čas trajanja zimske službe,
- seznam vremenskih postaj, katerih podatki se upoštevajo pri izvajanju zimske službe,
- razporeditev mehanizacije, opreme, materiala za posipanje in delavcev za izvajanje načrtovanih del,
- seznam posebnih strojev,
- dežurstva, obveznost prisotnosti, stopnje pripravljenosti in razpored delovnih skupin, poti posipanja proti poledici in odstranjevanja snega (plužne in posipne poti),
- mesta in način izločanja posameznih vrst vozil ob neugodnih razmerah na cesti,
- način zbiranja podatkov in shema obveščanja javnosti o stanju in prevoznosti cest,
- dela po zimski službi (npr. odstranitev ostankov posipnih materialov, začasno postavljene prometne signalizacije in prometne opreme, cestnih naprav in ureditev za zavarovanje ceste in prometa v zimskem obdobju).

(3) Dela po zimski službi je treba izvesti najkasneje v enem mesecu po koncu zimskega obdobja.

28. člen **(pripravljalna dela pred začetkom opravljanja zimske službe)**

Pripravljalna dela se opravljajo pred začetkom zimskega obdobja z namenom, da se omogoči učinkovito delo zimske službe. Pripravljalna dela obsegajo zlasti naslednje: priprava mehanizacije, prometne signalizacije in prometne opreme ter posipnega materiala, priprava ceste in njene okolice (namestitvev dopolnilne prometne signalizacije na nevarnih mestih, postavitvev snežnih kolov, namestitvev naprav in ureditev za zaščito pred snežnimi zameti – palisade), čiščenje in ureditev odvodnih sistemov in vozišča, usposabljanje in strokovno izobraževanje za opravljanje del v času zimske službe.

29. člen (posipanje cest zaradi poledice)

(1) V obdobjih, ko obstaja nevarnost nastanka poledice, se izpostavljeni in prometno nevarni odseki cest posipajo zaradi preprečevanja poledice. Mesta in način posipanja se določijo glede na vremenske razmere, geografsko-klimatske razmere, lego, naklon in kategorijo ceste ter druge lokalne razmere.

(2) Na delih cest, kjer se poledica pogosto pojavlja, je treba namestiti dopolnilno prometno signalizacijo, ki na to nevarnost opozarja.

(3) Za posipanje topilnih sredstev se uporabljajo naprave, ki omogočajo natančno odmerjanje količin. Naprave za merjenje posipa s kemičnimi sredstvi morajo biti predhodno umerjene, kar se dokazuje z dokazilom o kalibraciji take naprave.

30. člen (zagotavljanje prevoznosti cest)

(1) Vzdrževanje prevoznosti posameznih cest in dostopnosti v zimskih razmerah je določeno s prednostnimi razredi, v katere so ceste in druge prometne površine razvrščene glede na kategorijo, gostoto in strukturo prometa, geografsko-klimatske razmere in krajevne potrebe. Razvrstitev cest po prednostnih razredih določi upravljavec cest tako, da je zagotovljena usklajena prevoznost cestne mreže. Prednostni razredi za vzdrževanje cest in drugih prometnih površin v zimskih razmerah so določeni v Prilogi 2, ki je sestavni del tega pravilnika.

(2) Prevoznost je zagotovljena, če višina snega na cestah I. in II. prednostnega razreda ne presega 10 cm, na drugih cestah pa 15 cm, promet pa je možen z uporabo zimske opreme vozil. Na odsekih cest z vzdolžnim naklonom nad 10 odstotkov se šteje, da je prevoznost zagotovljena tudi, če je promet možen samo z uporabo snežnih verig.

(3) Ne glede na prejšnji odstavek prevoznosti ni nujno treba zagotavljati v obdobju izredno močnega sneženja, ob močnih snežnih zametih in snežnih plazovih. Enako velja za poledico, ki je ni mogoče odpraviti z razpoložljivimi tehničnimi sredstvi. Ceste, katerih prevoznost je odvisna od snežnih razmer, se lahko hkrati uvrstijo v I.–V. in VII. prednostni razred, površine za pešce pa v VI. prednostni razred. Nivo vzdrževanja se v teh primerih prilagaja trenutnim vremenskim in snežnim razmeram.

(4) Načrt pluženja, mesta odvažanja in odlaganja snega se določijo z izvedbenim programom zimske službe. Strojno odstranjevanje snega in ledu je treba izvajati tako, da ne pride do poškodb ceste.

(5) Če opravljanje zimske službe upravljavca ceste določene ceste ali druge prometne površine vpliva na opravljanje zimske službe upravljavca ceste druge ceste ali druge prometne površine, mora biti delo medsebojno koordinirano. Delo koordinira upravljavec ceste višje kategorije.

IV. KONČNI DOLOČBI

31. člen (prenehanje uporabe)

Z dnem uveljavitve tega pravilnika se preneha uporabljati Pravilnik o vrstah vzdrževalnih del na javnih cestah in nivoju rednega vzdrževanja javnih cest (Uradni list RS, št. 62/98 in 109/10 – ZCes-1).

32. člen (začetek veljavnosti)

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 007-415/2015/18-02111214
Ljubljana, dne 16. maja 2016
EVA 2015-2430-0092

dr. Peter Gašperšič l.r.
Minister za
Infrastrukturo